

Безверхий К. В.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Фоменко В. С.,
здобувач вищої освіти,
Державний торговельно-економічний університет

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ АУДИТОРСЬКОГО КОНСАЛТИНГУ В УКРАЇНІ: ЕМПІРИЧНИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ

Консалтинг – це процедура консультування експертами з різних сфер діяльності з метою допомоги у вирішенні різноманітних проблем, покращенні ефективності роботи, підвищенні продуктивності, розвитку стратегій, оптимізації процесів та ухваленні обґрунтованих рішень. Консалтинг охоплює велику сферу знань, це може бути податковий консалтинг, юридичний, маркетинговий, фінансовий та інші. Отже, аудиторський консалтинг – вид послуг, при якому клієнту надаються консультації/поради у сфері бухгалтерського, податкового, управлінського обліку та аналізу організаційно-господарської діяльності [1].

Перевага аудиторського консалтингу полягає в тому, що ця форма консультування дозволяє істотно поліпшити фінансове становище, ефективність і конкурентоспроможність підприємства. Загалом аудиторський консалтинг відіграє важливу роль у підтримці та забезпеченні успішної діяльності підприємств, допомагаючи їм досягати стратегічних цілей та забезпечуючи сталий розвиток у мінливому бізнес-середовищі [2, с. 140].

Аудиторський консалтинг в Україні стрімко розвивається, що демонструє його важливість для економічного середовища країни. В умовах постійних законодавчих змін, ускладнення бізнес-процесів та підвищення міжнародних стандартів компанії все частіше звертаються до аудиторських фірм за професійною підтримкою. Важливість аудиторського консалтингу полягає в його здатності забезпечити компанії інформацією, рекомендаціями та

інструментами, необхідними для прийняття обґрунтованих бізнес-рішень.

Для того, щоб зрозуміти основні напрями аудиторського консалтингу в Україні ми проаналізували веб-сайті різних аудиторських компаній. Це такі компанії, як: AC Crowe Ukraine, Deloitte Ukraine, LUCAS, KPMG Ukraine, BDO та інші. Аналіз діяльності аудиторських компаній з консалтингу наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Аналіз діяльності аудиторських компаній з консалтингу в Україні

№ з/п	Найменування аудиторської компанії	Найменування послуг з аудиторського консалтингу
1	AC Crowe Ukraine [3]	Консалтинг щодо етапів управління підприємством: реорганізації, злиття, корпоратизації, створення і ліквідації; оптимізації бізнес-процесів та структури компанії; побудови системи корпоративного управління; впровадження фінансового моніторингу і діагностики; розробка стратегії та підготовки нефінансової звітності; управління ризиками; консалтинг щодо фінансових наслідків окремих операцій і правочинів
2	BDO [4]	Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ); iXBRL; супровід участі в грантових конкурсах; рекрутинг; бізнес-консультування; корпоративні фінанси; оцінка і фінансове моделювання; Due Diligence; BDO Academy; охорона праці та екологічна безпека (HSE); сталий розвиток; сталий розвиток для регіонів та громад
3	Deloitte Ukraine [5]	Human Capital; взаємодія з клієнтами та маркетингова діяльність; основні бізнес-процеси; розробка стратегії та бізнес-моделі; технології та ефективність
4	EY [6]	Консультаційні послуги з аналізу даних; управління бізнес-ризиками; консультаційні послуги в сфері технологічних ризиків; роботизація бізнес-процесів; академія бізнесу
5	KPMG Ukraine [7]	Податкове та юридичне консультування; стратегія та операційне покращення; цифрова трансформація та кібербезпека; сталий розвиток та ESG; управління фінансовими ризиками; форензик; внутрішній аудит, управління ризиками та дотримання нормативних вимог; послуги з питань бухгалтерських методологій
6	LUCAS [8]	Консалтинг з МСФЗ; фінансовий Due Diligence; розробка стратегій та бізнес-планів; фінансова та ринкова аналітика; IBR (Independent business review) в процесі фінансової реструктуризації; фінансові прогнози та моделювання бізнесу
7	PwC [9]	Customer Experience; розробка стратегії; стратегічний розвиток ІТ та цифровізація діяльності; трансформація ланцюгу постачань та закупівель; підвищення операційної ефективності; управління змінами; ринки; управління персоналом; розробка організаційної структури; управління програмами та проектами; послуги державному сектору; фінанси

Джерело: складено авторами

Проаналізувавши ринок провідних аудиторських компаній в Україні визначимо розподіл послуг які вони надають, дані представлено у табл. 2. Це дозволить побачити, які послуги є найбільш популярними та універсальними серед компаній та зрозуміти, які напрямки аудиторського консалтингу найбільш розвинені на ринку та які послуги можуть бути цікавими для потенційних клієнтів.

Таблиця 2

Консалтингові послуги аудиторських компаній

Найменування послуг з аудиторського консалтингу	Найменування аудиторської компанії							Всього:
	AC Crowe Ukraine	BDO	Deloitte Ukraine	EY	KPMG Ukraine	LUCAS	PwC	
Фінанси	+	+	-	+	+	+	+	6
Оптимізації бізнес-процесів	+	-	+	+	+	-	+	5
Розробка стратегії	+	-	+	-	+	+	+	5
Цифрова трансформація	-	+	+	+	+	-	+	5
Управління персоналом	-	+	+	-	-	-	+	3
Управління ризиками	+	-	-	+	+	-	-	3
Академія бізнесу	-	+	-	+	-	-	-	2
Консалтинг МСФЗ	-	+	-	-	-	+	-	2
Маркетингові послуги	-	-	+	-	-	-	+	2
Due Diligence	-	+	-	-	-	+	-	2
Фінансовий моніторинг	+	-	-	-	+	-	-	2
Юридичний консалтинг	-	+	-	-	+	-	-	2
Консалтинг щодо етапів управління підприємством	+	-	-	-	-	-	-	1
Корпоративне управління	+	-	-	-	-	-	-	1
Податковий консалтинг	-	-	-	-	+	-	-	1
Послуги державному сектору	-	-	-	-	-	-	+	1
Трансформація ланцюгу постачань та закупівлі	-	-	-	-	-	-	+	1
Всього:	7	7	5	5	8	4	8	44

Джерело: складено авторами

Отже, з проведеного дослідження можна побачити, що найбільш розповсюдженою послугою серед досліджуваних компаній є управління фінансами, які надають 6 із 7 компаній. Далі йдуть розробка стратегії, впровадження цифрових технологій для підприємств, а саме цифрова трансформація та оптимізація бізнес-процесів, ці послуги також є популярними адже надаються п'ятьма компаніями. Це свідчить про значний попит на консультації, що пов'язані з підвищенням ефективності бізнес-процесів і впровадженням нових технологій.

До менш поширених послуг належать: управління персоналом, управління ризиками, консалтинг з МСФЗ, Due Diligence, юридичний консалтинг, та інші. Вони представлені лише у двох або трьох компаніях

Такі послуги, як: трансформація ланцюга постачань та закупівлі, послуги державного сектору, корпоративне управління є вузькопрофільними й надають їх одна з представлених компаній.

Загалом аудиторський консалтинг в Україні демонструє різноманітність послуг, які пропонують топові аудиторські фірми. Від консультування з питань корпоративного управління до впровадження передових технологій та аналізу даних - кожна компанія пропонує унікальні послуги, спрямовані на підвищення ефективності бізнесу та мінімізацію ризиків. Це демонструє високий рівень розвитку аудиторського консалтингу та готовність відповідати на виклики сучасної економіки.

Більшість аудиторських компаній в Україні є міжнародними тому в своїй діяльності вони спираються на світовий досвід з організації аудиторського консалтингу.

Аудиторський консалтинг є важливим інструментом для підтримки та розвитку бізнесу в умовах складного економічного середовища та постійних законодавчих змін. Сучасні компанії все частіше звертаються за професійною підтримкою до аудиторських фірм для забезпечення фінансової стабільності та ефективного управління. Аудиторський консалтинг охоплює різні сфери діяльності, що дозволяє здійснити комплексний підхід до вирішення бізнес-

завдань. Таким чином, аудиторський консалтинг не тільки вирішує поточні проблеми, а й сприяє довгостроковому розвитку та успіху компаній на ринку.

Література

1. Безверхий К. В., Бондарук А. А. Розвиток аудиторського консалтингу в Україні. Стратегія розвитку України: фінансово-економічний та гуманітарний аспекти: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, Інтерсервіс, 2023. С.263-266.
2. Bezverkhyi K., Poddubna N. Audit consulting: EU practice. *Foreign trade: economics, finance, law*. 2024. No 4. P. 128-144. Series. Economic Sciences. URL:[https://doi.org/10.31617/3.2024\(135\)08](https://doi.org/10.31617/3.2024(135)08).
3. AC Crowe Ukraine, веб-сайт: URL: <https://www.crowe.com/ua/croweasu> (дата звернення: 09.09.2024).
4. BDO, веб-сайт: URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/home-2> (дата звернення: 09.09.2024).
5. Deloitte Ukraine, веб-сайт: URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk.html> (дата звернення: 09.09.2024).
6. EY, веб-сайт: URL: https://www.ey.com/uk_ua/consulting (дата звернення: 09.09.2024).
7. KPMG Ukraine, веб-сайт: URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home.html> (дата звернення: 09.09.2024).
8. LUCAS, веб-сайт: URL: <https://lucasua.com/> (дата звернення: 09.09.2024).
9. PwC, веб-сайт: URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/consulting.html> (дата звернення: 09.09.2024).